

INVENTAIRE ARCHÉOLOGIQUE – FICHE Nr. 165

Op 10 maart 1900 stelde Victor Vander Haeghen, in de Franse taal, de volgende fiche op in de rubriek “Handschriften – Stadsarchief (Reeks 93, nr. 3) – XIVE-XVe eeuw” :

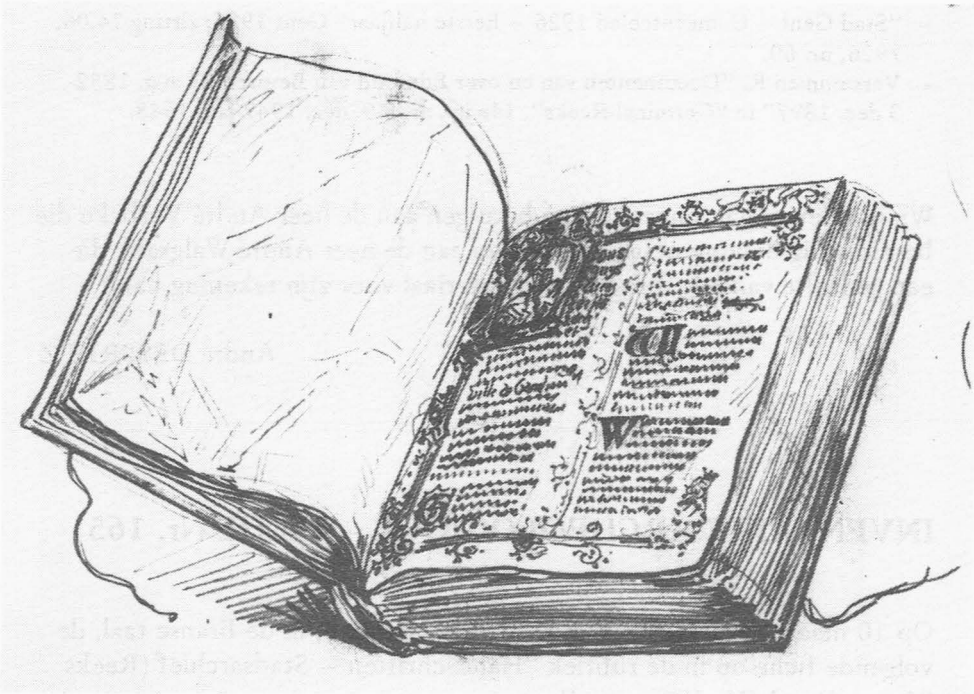
HET ROODBOEK VAN GENT

Dit kostbaar register, het oudste van de grote charterboeken van de stad Gent, bevat 265 bladen in perkament (het blad meet 0,33 x 0,27). Het werd begonnen in het begin van de XVe eeuw – misschien zelfs op het einde van de XIVE eeuw – en bestaat uit verscheidene delen van verschillend schrift en uiterlijk.

Men heeft er 238 oorkonden en documenten van de XIIe eeuw tot 1539 in genoteerd. Het vignet hierboven (zie foto) toont ons het boek geopend op de plaats waar de Grote Keure van de Gentenaars, verleend door de Graaf Gwijde de 8e april 1296, ingeschreven staat; een miniatuur, een Graaf van Vlaanderen te paard voorstellend, getekend in een grote N; aan het hoofd van het blad de wapens van Vlaanderen en Bourgondië en, op de zijkanten, de blazoenen van Gent, Brugge, Ieper; enkele arabesken.

De kopie van de Vrede van Gavere, 30 juli 1453, en de volgende stukken van hetzelfde tijdperk zijn versierd met gehistoriseerde letters waarin men namelijk het wapen van Filips de Goede ziet, gehouden door een engel, en de Maagd met de leeuw van Gent.

Op folio 153, dat ontbreekt, stond het fameus *calfvel* (1) ingeschreven waarvan de Gentenaars het origineel alsook de kopie opgetekend in den *Rooden boek*, in 1539 verscheurden (2).

Het Rood boek van Gent. Foto Stadsarchief.

Dit register werd beschouwd als *over authentiek* (3) (In het Nederlands in de tekst).

In 1485 eindigt het aan bladzijde 113. Opnieuw ingebonden in 1507 door de Hieronymieten, werden er in 1533-34 (4) 12 perkamenten schriften aan toegevoegd.

Na de bloedige onlusten van 1539 werden de privilegiën van de Stad, samen met den *Rooden boek* en den *Swarten boek* waarin de genoemde privilegiën overgeschreven waren (Zie de Fiche N° 166), door Keizer Karel verbeurd verklaard bij zijn vonnis van 30 april 1540.

De Gentenaars deden het register terug opnemen in hun archief in 1578. Daarna, opnieuw ingebonden zijnde in gele perkament, kreeg het boek de naam van *Gheluven boek*.

Sinds de klassering der registers die uitgevoerd werd in de XVIIe eeuw, wordt het ook het *Register C* genoemd.

Cf. Gachard, *Relation des troubles de Gand sous Charles Quint*. — Id. *Notice sur les arch. de Gand*. — Du Bois et De Hondt, *Coutume de Gand*. V. Vander Haeghen, *Inventaire des archives de Gand*.

(1) Het *calvel* was een keure op perkament, gedateerd Gent, 11 april 1515, waarbij Karel, dan Prins van Spanje, verklaarde dat de privilegiën van Gent slechts be-

stonden met de beperkingen begrepen in de Vrede van Cadsant. Dit laatste stuk was de akte van vergeving aan de Gentenaars verleend te Sluis op 29 juli 1492, door de Hertog Albert van Saksen, in naam van Maximiliaan en de Aartshertog Filips.

(2) Cf. de nota van het *Oudwettenboek*, fol. 222, 3 sept. 1539.

(3) Zie bvb. reg. PP., fol. 144

(4) Zie de Stadsrekeningen.

ONZE GENTSE KEUKENRUBRIEK (Vervolg)

Ter intentie van onze nieuwe leden vermelden wij dat deze rubriek destijds geschreven werd door de gekende folklorist wijlen Richard Vankenhove en dat ze verscheen in het interessant, maar helaas verdwenen, tijdschrift "Palmarès".

De herpublicatie van deze rubriek gebeurt met de vriendelijke toestemming van Mevrouw Penen die dit blad destijds uitgaf.

De geestige tekeningetjes zijn van de hand van François Zenner, alias FAF.

Nieuwjaarsmaand is een lastige maand; bezoeken, gesloten deuren, gepieker over geschenkjes die niet te duur zijn en toch zullen bevallen (zonder te spreken van de dubbelgangers). Voor het bezoek bij Grootje vallen alle problemen weg; 't mens is altijd thuis, men is altijd welkom en boter- of katrienspekken evenals gentse peperkoek zijn altijd in dank aanvaard.

't Was dus met een paar goedgevulde zakken vol van hogergenoemde giften en gaven dat ik mijn nieuwjaarsbezoek ging volbrengen. 'k Had kans, want Grootje was niet alleen goedgehumtst (au propre et au figuré), na een flink middagdutje, maar ook tante Mele was en "gand paré" want (oude ?) Keukenpiet was op bezoek.

En kijk, Grootje kwam op haar praatstoel. Zij had die nacht gedroomd : 't was naaistersmidag, en aan het hoofd van "haar meisjes" – (Grootje had een soort atelier van "haute couture" gehad; laat ons niet overdrijven en zeggen "semi-haute-couture") – en ze was dus met haar meisjes, flinke jonge figuurtjes met witte bloesjes in de broderie, wijde rokken in "plissé accordéon" en schone witte canotiersstrooihoeden à la Maurice Chevalier op de haren met dikke chignon, naar Boer Janssens te Heusden gereden per open braeck (1) met de bedoeling er op een ezel te rij-